

8. razred osnovne škole
Modul - Prevencija ovisnosti
Rizična ponašanja i posljedice na obrazovanje

Tema, cilj i ishodi učenja, trajanje, dob učenika

- Tema: prevencija ovisnosti – Rizična ponašanja i posljedice za obrazovanje
- Opći cilj sata razrednog odjeljenja: potaknuti kritičko razmišljanje o korištenju sredstava ovisnosti i drugim rizičnim ponašanjima te mogućim posljedicama za obrazovanje i karijeru
- Ishodi učenja:
 - Prepoznati rizike povezane s korištenjem sredstava ovisnosti i drugim rizičnim ponašanjima tijekom obrazovanja i profesionalne karijere.
 - Razlikovati kratkoročne od dugoročnih posljedica korištenja sredstava ovisnosti i drugih rizičnih ponašanja.
- 45' - 1 školski sat
- za učenike 8. razreda

Potreban materijal

- priprema radionice
- Protokol 1 – Koliko su rizične ove aktivnosti
- Protokol 2 – Do kojih posljedica može doći?

Sadržaj – opis aktivnosti

Uvodna igra „Impuls“ - 10'

Cilj uvodne igre (za voditelja): *uvod u temu posljedica našeg ponašanja, kasnije je moguće pozivati se na iskustvo iz uvodne igre*

Uputa:

Članovi grupe i voditelji uhvate se za ruke u krugu. Šalju impulse – voditelj prvo stisne ruku osobi do sebe i ona šalje impuls dalje jednim stiskom ruke. Dvostruki stisak ruke znači promjenu smjera impulsa i svaki član kad je na redu ima pravo odlučiti poslati impuls u kojem smjeru hoće (jednom – nastavak impulsa, dvaput stisne ruku – impuls se vraća). Igra se na ispadanje. Tko pogriješi, izlazi iz kruga.

Rasprava i uvod u temu:

- Što ste naučili o sebi? Kako ste se snašli?, Jeste li uspijevali pratiti ritam? Što je bilo lako/teško?...Kako ste se osjećali?
- Što mislite koja je svrha ove igre? U ovoj igri se vidi da imamo odgovornost kada nešto radimo jer to naše ponašanja može imati posljedicu na događanja oko nas, ali i za nas same. Ako smo pogriješili, posljedica je bila ispadanje iz igre.

Glavna aktivnost –25'

Kakav je to osjećaj kada ispadnemo iz igre? Što ste prvo pomislili? Kakav je osjećaj kad znamo da je to posljedica našeg ponašanja/aktivnosti? Lakši ili teži? Što je lakše, a što teže? Ako smo znali da ćemo ispasti ako pogriješimo u igri, je li ovo na neki način rizična aktivnost?

Aktivnost 1

Da vidimo koje još rizične aktivnosti postoje.

Protokol 1 – Dati učenicima da ispune Protokol 1 (lista s popisom aktivnosti za koje učenici procjenjuju koliko su rizične)

Rasprava:

Dakle, slažemo se da postoje neke aktivnosti koje zovemo rizičnima. Zašto ih tako zovemo? Što to znači?

Raspravu voditi u smjeru: Rizične aktivnosti su one koje kod kojih postoji vjerojatnost neke loše posljedice za nas, ljude oko nas ili naše odnose s drugim ljudima. Znači, ako radimo neku rizičnu aktivnost, moguće je da nam se dogodi neka posljedica s kojom nećemo biti sretni.

Postoje prihvatljive i neprihvatljive rizične aktivnosti. Znate li neke koje neki ljudi smatraju prihvatljivima? Možda iz Protokola 1?

(Voditi raspravu u smjeru ekstremnih sportova i slično..)

Koje su to neprihvatljive rizične aktivnosti ili kako ih zovemo rizična ponašanja?

(Voditi raspravu u smjeru nabrojana rizičnih ponašanja- markiranje, izbjegavanje učenja, kršenje granica i dogovora s roditeljima i učiteljima, konzumiranje alkohola, cigareta i slično...)

Na koji način su to rizična ponašanja? Do kojih posljedica može doći?

(Voditi raspravu u smjeru posljedica za obrazovanje i buduću karijeru ukoliko činimo rizična ponašanja.)

Aktivnost 2

Podijeliti učenike u male skupine (4-6 učenika) i svaka skupina će dobiti jedan **Protokol 2** u koji će upisati situaciju koju su dobili na posebnom listu papira te ispuniti protokol u odnosu na tu situaciju. Situacije (svaka skupina dobije drugu situaciju):

- markiranje/izbjegavanje nastave
- izbjegavanje učenja i aktivnosti za školu
- često konzumiranje alkohola
- pušenje cigareta
- kršenje granica dogovorenih s roditeljima i učiteljima

Kada učenici ispune protokole, zamoliti ih da sa slovom „D“ označe koje su posljedice dugoročne, a slovom „K“ koje kratkoročne.

Kojih je više? Kakve su kratkoročne, a kakve dugoročne? Koje se čine ugodnijima? Koje su teže, lošije? *(Raspravu voditi u smjeru ozbiljnosti dugoročnih posljedica i veću pozitivnost/ugodnost kratkoročnih posljedica. Poučiti učenike da je sasvim očekivano da izabiru ponašanja koja kratkoročno donose pozitivno iskustvo i ugodu. Ono što je važno, sjetiti se što su dugoročne posljedice i tada odlučiti hoćemo li se tako ponašati i jesmo li spremni preuzeti odgovornost da će do te posljedice vrlo vjerojatno doći. Kod dugoročnih posljedica usmjeriti učenike prema razmišljanju o svojoj karijeri i „odraslom“ životu.)*

Zaključna rasprava – 10'

O čemu smo danas razgovarali?

Što ste danas novo naučili?

Je li vas nešto iznenadilo?

Kako će vam to koristiti u životu?

U kojim situacijama?

Što vam se svidjelo danas na radionici?

Što biste željeli da je bilo drukčije?

Što ste vi mogli za to učiniti i tako preuzeti odgovornost?

S kojom mišlju o sebi odlazite s radionice?

Protokol 1. Koliko su rizične ove aktivnosti?

Označite koliko smatrate da su navedene aktivnosti rizične. (stavite „x“ u kućicu koja najviše opisuje rizičnost svake aktivnosti)

Aktivnost	Niski rizik	Srednji rizik	Visoki rizik
Bungee jumping (skok s mosta vezan gumenom trakom)			
Vožnja bicikla			
Penjanje na Mount Everest			
Opijanje vikendom			
Uplaćivanje sportske kladionice			
Korištenje kreditne kartice			
Bavljenje sportom			
Noćni izlazak			
Krađa novca od roditelja			
Surfanje internetom			
Pušenje cigareta			
Chatanje na forumima, facebooku i sličnim stranicama			
Igra po napuštenim zgradama			
Izdavanje tajni koje su nam povjerili prijatelji			
Kašnjenje s izlaska (prekoračenje dogovorenog vremena s roditeljima)			
Dolazak u školu bez zadaće			

Protokol 2. Do kojih posljedica može doći?

Situacija	Što se dogodilo? Opis situacije	Negativne posljedice situacije	Pozitivne posljedice situacije